

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/160/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116210993
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3116210993.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: N. proti žalovaným 1/ S., 2/ H., o zaplatenie nemajetkovej ujmy 30.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 19.decembra 2017, č.k. 16C/125/2016-93, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v súvisiacej časti o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 18.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/, 2/ v rozsahu 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. čl. 15 ods. 1 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 16, § 427 ods. 1, § 428, § 441, § 442 ods. 1, § 449 ods. 2, 3 Obč. zákonníka, § 2 písm. g/, § 4 ods. 1, 2 písm. a/, 3, 4, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných 1/ a 2/ nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur z dôvodu zásahu žalovaným 1/ do jeho práv na ochranu osobnosti, konkrétne práva na rodinný a súkromný život s tým, že v dôsledku dopravnej nehody zavinennej žalovaným 1/ zomrel jeho jediný syn, s ktorým mal po celý život vrúcny vzťah. Stratú syna považuje za neprekonateľnú a nenahraditeľnú. Nakoľko v čase dopravnej nehody mal žalovaný 1/ so žalovaným 2/ uzavretú poisťnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žiadal, aby súd zaviazal na uvedené plnenie aj žalovaného 2/. Žalovaný 1/ bol v súvislosti s dopravnou nehodou trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 2T/144/2015 zo dňa 26.10.2015, právoplatným dňa 19.11.2015, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere dva roky, ktorého výkon trestu mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu tri roky. Zároveň bol žalovanému 1/ uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere tri roky. Žalovaný 1/ sa k zavineniu dopravnej nehody priznal v prípravnom konaní, jej spôsobenie oľutoval tak v trestnom ako aj v tomto konaní, žalobcovi sa ospravedlnil listom zo dňa 18.09.2015, ako aj vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 10.10.2017. Súd prvej inštancie vychádzal z trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/144/2015 zo dňa 26.10.2015, právoplatného dňa 19.11.2015 s tým, že v zmysle § 193 CSP je týmto viazaný. Uviedol, že rozhodnutím v trestnom

konaní je pre následné občiansko-právne konanie záväzné rozhodnuté, aký skutok sa stal, kto ho spáchal, ako aj to, aká ujma na zdraví bola skutkom poškodenému spôsobená, teda aj príčinná súvislosť medzi konaním páchatel'a a ujmu spočívajúcou v ublížení na zdraví. V občianskom súdnom konaní nie je možné preskúmať otázku zavinenia, t.j. či sa jednalo o úmyselný alebo neobanlivostný čin. Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 2T/144/2015 zo dňa 26.10.2015, právoplatným dňa 19.11.2015, bol žalovaný 1/ uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, keď ako vodič osobného motorového vozidla spôsobil z neobanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej zomrel syn žalobcu. Predmetný zásah bol neoprávnený, protiprávny, nakoľko žalovaný 1/ pri nehode nerešpektoval ustanovenia zákona o cestnej premávke a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa § 15 ods. 5 písm. c) a § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Trestným rozkazom mal súd prvej inštancie za preukázanú zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do osobnostného práva neb. syna žalobcu, a to do jeho práva na ochranu telesnej integrity (života a zdravia) a zároveň za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcu, a to do jeho práva na súkromie a rodinný život s jediným synom. Uvedená zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie, a preto na posúdenie veci nemalo vplyv to, že žalovaný 1/ nehodu v zmysle trestného rozkazu zavinil z neobanlivosti. Vzhľadom na uvedený záver súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 1/ je v konaní pasívne vecne legitimovaný a ním vznesená námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.01.2014 je nedôvodná, keďže uzavretie poisťovnej zmluvy žalovaného 1/ ako páchatel'a neoprávneného zásahu tejto zodpovednosti nezbavuje. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj voči žalovanému 2/. Túto ujmu v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcovi aj túto ujmu. Záver o tom, že v tomto konaní je žalovaný 2/ pasívne vecne legitimovaný odôvodnil argumentmi uvedenými v bodoch 50 až 68 odôvodnenia rozsudku, ktorý je navyše v zhode so záverom veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý uzavrel, že výkladom je možné dospieť k záveru, že pod náhradou škody na zdraví alebo usmrtení podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o poistení zodpovednosti (Nestanoví-li tento zákon jinak, má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle Občanského zákoníku poškozenému způsobenou újmou vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením) je možné podradiť aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 18.10.2017 sp.zn. 31Cdo/1704/2016). Potom, ako súd konštatoval, že žalovaný 1/ i žalovaný 2/ sú pasívne vecne legitimovaní i vo vzťahu k nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu, súd prvej inštancie sa vysporiadal s otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy, požadovanej žalobcom v celkovej výške 30.000 eur jednak podľa § 15 Občianskeho zákonníka titulom neoprávneného zásahu do práva jeho neb. syna na život a jednak titulom toho istého neoprávneného zásahu do jeho vlastného práva na súkromie a rodinný život. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do práva jeho syna na život, je nesporné, že spôsobenie smrti človeka je zásahom do jeho práva na ochranu telesnej integrity. Ide objektívne o zásah vrcholnej intenzity, ktorý je nezvratný a nenapraviteľný, a teda je namieste bez ďalšieho konštatovať, že žiadna forma morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako prostriedku ochrany postihnutej osoby, nie je postačujúca a žalobcovi ako osobe, oprávnenej uplatňovať osobnostné právo jeho neobohého syna podľa § 15 Občianskeho zákonníka, patrí i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je zmierniť nemajetkovú ujmu poskytnutím peňažného plnenia. Súd pri rozhodovaní zohľadnil aj to, že zásah do práva na život neb. N. W. bol náhly, neočakávaný, nezvratný a trvalý. Čo sa týka nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život, súd mal taktiež za to, že nečakaným a šokujúcim úmrtím jeho jediného syna došlo nepochybne k tak závažnému zásahu, že morálne zadosťučinenie či už vo forme odsúdenia alebo písomného a ústneho ospravedlnenia žalovaným 1/ sa ani v tomto prípade nejaví byť postačujúce. Neoprávneným zásahom žalovaného 1/ bola narušená celistvosť rodiny žalobcu, bolo zasiahnuté do jeho rodinného a súkromného života, pričom následky sú trvalé a nezvratiteľné. Vzťahy medzi ním a jeho jediným synom boli silné, žalobca mal neb. N. v osobnej starostlivosti od jeho deviatich rokov a vychovával ho bez matky neobohého. Po celý život neb. N.ili so žalobcom v spoločnej domácnosti (na uvedený záver súdu nemá vplyv skutočnosť, že neb. N. pred svojou smrťou tri až päť mesiacov vycestoval do zahraničia za prácou), boli v dennodennom kontakte, spoločne prežívali udalosti bežného života, mali spoločné záujmy, aktivity a hodnoty. V dôsledku tragickej smrti jeho syna došlo k nesmierne závažnej

ujme na práve žalobcu na rodinný život, spočívajúcej v strate jeho jediného syna, čím je žalobca do budúcnosti ochudobnený v citovej oblasti. Žalobca utrpel jednoznačne citovú stratu, smrťou syna stratil vzťah s ním, možnosť prežívať spoločné chvíle a tešiť sa zo spoločnej budúcnosti. Z výpovedí žalobcu a svedkov vyplynulo, že neb. N. plánoval po osamostatnení sa z domácnosti žalobcu bývať v tesnej blízkosti bývania žalobcu, aby naďalej mohli spolu tráviť čas a vzájomne si pomáhať. Zároveň utrpel ujmu spočívajúcu v intenzívnych pocitoch straty, smútku, úzkosti a zúfalstva zo straty jediného syna, ktoré vyústili do depresívnej epizódy stredne ťažkej so somatickými príznakmi. Žalobca sa so smrťou syna doposiaľ nevyrovnal. Žalobca však v dôsledku utrpenej ujmy neprišiel o zamestnanie, naďalej ho veľmi podporuje jeho partnerka a zvyšná rodina, venuje sa aj koníčkom (bicyklovaniu), avšak žiadna z týchto okolností nie je schopná reparovať úplne utrpenú ujmu. Vzhľadom ku skutočnosti, že neb. N. bol jediným synom žalobcu, po jeho smrti je možnosť žalobcu vytvoriť si zodpovedajúci citový vzťah k inej osobe mizivá. Pri určení výšky peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu neb. N. a žalobcu súd zohľadnil postoj žalovaného 1/ nielen v trestnom konaní, ale aj v konaní pred súdom, keď sa k zavineniu dopravnej nehody priznal, svoje správanie úprimne oľutoval, žalobcovi sa opakovane ospravedlnil a bol súdom právoplatne odsúdený v trestnom konaní. Všetky tieto skutočnosti majú vplyv na posúdenie výšky peňažnej náhrady, avšak nie do takej miery, že by boli postačujúcou formou zadosťučinenia. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobcom uplatnená výška peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu telesnej integrity jeho syna neb. N. W. a výška peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do jeho práva na súkromie a na rodinný život v celkovej výške 30.000 eur je neprimerane vysoká, a stanovil ju na sumu 18.000 eur. Pri stanovení tejto sumy prihliadol aj na rozhodovaciu činnosť iných súdov, s poukazom na to, že Okresný súd Liptovský Mikuláš v rozsudku sp.zn. 7C/256/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/264/2013 priznal otcovi neb. plnoletého a ženatého syna za jeho smrť nemajetkovú ujmu 10.000 eur, Okresný súd Vranov nad Topľou v rozsudku sp.zn. 5C/38/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/183/2014 priznal otcovi, ktorý mal ďalšieho syna, za smrť plnoletého syna nemajetkovú ujmu 15.000 eur, Okresný súd Trnava v rozsudku sp.zn. 37C/178/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/90/2010 a rozhodnutím Najvyššieho súdu 4Cdo/139/2011 priznal otcovi, ktorý mal ďalšie deti, za smrť plnoletej dcéry žijúcej v spoločnej domácnosti nemajetkovú ujmu 15.000 eur, Okresný súd Poprad v rozsudku sp.zn. 17C/19/2011/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12Co/89/2013 priznal otcovi za smrť plnoletého syna nemajetkovú ujmu 10.000 eur, pričom stanovil výšku nemajetkovej ujmy oproti uvedeným sumám vyššiu, nakoľko neb. N. bol jediným synom žalobcu, ktorého žalobca vychovával od jeho detstva sám, žili v spoločnej domácnosti a ich vzájomný vzťah bol nadpriemerne intenzívny a vrúcny. Náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 18.000 eur, podľa názoru súdu, vzhľadom na mladý a produktívny vek žalovaného 1/, nie je príliš vysoká v tom zmysle, že by znemožnila alebo mimoriadne sťažila žalovanému 1/ jeho ďalší život. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalovaných 1/ a 2/ zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 18.000 eur s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť druhého z nich a v prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobu zamietol. Zároveň súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% ako úspešnému v konaní proti neúspešným žalovaným 1/, 2/ s odôvodnením, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči obom žalovaným vyhodnotil za dôvodný, pričom výška stanovenej náhrady nemajetkovej ujmy závisela od posúdenia súdu, čo nemá vplyv na rozsahu úspechu strán v konaní.

2. Proti rozsudku vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 1/. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby rozhodnutie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 1/ v celom rozsahu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, prípadne výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanú napadnutým rozhodnutím výrazne zníži. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, e/, h/, g/ CSP. Naďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu. Dôvodil, že v čase vzniku dopravnej nehody bolo medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ uzatvorené povinné zmluvné poistenie tuzemského motorového vozidla K. XXX, D.: F., pod č. poisťovnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Žalovaný 1/ si riadne splnil svoju povinnosť uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z nej vzniká poisťovateľovi povinnosť uhrádzať prípadný vznik škody, potom nedostatok pasívnej legitimácie žalovaného 1/ je dôvodný a daný samotným účelom zák. č. 381/2001 Z.z., z ktorého dôvodu žaloba žalobcu mala byť voči nemu zamietnutá. Výšku peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na súkromie a na rodinný život, ktorú súd prvej inštancie priznal žalobcovi v sume 18.000 eur považuje za neprimerane vysokú.

Uviedol, že aj napriek vysloveným záverom súdu prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia pod bodom 74, kde uviedol, že pri určení výšky náhrady zohľadnil postoj žalovaného 1/, ktoré skutočnosti majú vplyv na posúdenie výšky, zaviazal žalovaného 1/ k povinnosti zaplatiť žalobcovi 18.000 eur. Dôvodil, že v priebehu celého konania žalovaný 1/ poukazoval na to, že svoje konanie úprimne ľutuje a žalobcovi vyjadril svoje ospravedlnenie a úprimnú sústrasť. Súd prvej inštancie mal pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť, že žalovaný 1/ je mladý človek, ktorý stále žije u svojich rodičov. Vzhľadom na osobné, ako aj majetkové pomery považuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy určenú rozhodnutím súdu prvej inštancie za neprimerane vysokú.

3. Proti rozsudku vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný 2/. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, priznal mu náhradu trov konania, alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery). Uviedol, že trvá na všetkých v konaní prezentovaných vyjadreniach a písomných podaniach. Zastával stanovisko, že v súlade s platným právnym poriadkom a aplikačnou praxou Najvyššieho súdu SR vo vzťahu k nemajetkovej ujme, resp. k jej náhrade absentuje pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ ako poisťovateľa. Súdu prvej inštancie vytýkal, že vo vzťahu k namietanej pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/ argumentoval eurokonformným výkladom právnej normy, kedy suploval poslanie zákonodarcu, čo je podľa názoru žalovaného 2/ neprípustné a v rozpore s platným a účinným zákonom. Vo svojom rozhodovaní opomenul rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, ktorá ide smerom opačným ako rozhodovacia prax Najvyššieho súdu ČR, a to, že nemajetková ujma nie je škodou na účely povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel. Mal za to, že súd nesprávne právne vec posúdil a nad rámec legislatívy Slovenskej republiky aplikoval eurokonformný výklad slovenských zákonov. Neprihliadal na opakované námietky žalovaného 2/, a to, že v podmienkach SR nemajetková ujma nie je škodou na účely zákona o PZP. Zdôrazňoval, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa nezmenila ani po vydaní rozsudku ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Mal za to, že súd prvej inštancie bezdôvodne neakceptoval opakované námietky žalovaného 2/, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia, a preto jeho právny záver o existencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ je nesprávny. Mal za to, že súd prvej inštancie nezohľadnil žalovaným 2/ namietané skutočnosti, a to najmä, že nebohý syn žalobcu s ním už pred nehodou nežil v spoločnej domácnosti, ale už pred nehodou sa osamostatnil a začal si budovať svoj vlastný život v súkromnej sfére s priateľkou a v pracovnej sfére vykonávaním stáleho zamestnania v zahraničí. Vyslovil názor, že v konaní preukázaná citová väzba je bežná ako je v každom fungujúcom vzťahu medzi otcom a synom. Ďalej uviedol, že je nepopierateľné, že po ľudskej stránke ide o nenapraviteľnú udalosť, avšak v predmetnom konaní je rozhodujúce, aký dopad mala udalosť na vzťah, resp. akej intenzity bol vzťah, ktorý bol touto udalosťou pretrhnutý. Poukazoval na to, že predmetom konania bola náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, kedy podľa ustálenej praxe je formou zadosťučinenia aj prejednanie veci, ospravedlnenie sa a nie len získanie majetkového prospechu. Je zrejmé, že žalovaný 1/ sa ospravedlňoval opakovane žalobcovi a bol odsúdený v trestnom procese, preto je tieto skutočnosti v súlade s platným a účinným právom potrebné považovať za formu satisfakcie, resp. jej časť, ktorá sa musí odraziť v (ne) priznaní náhrady nemajetkovej ujmy, resp. na priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Dával do pozornosti, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je zábezpeka pre pozostalých, ani zdroj obživy alebo náhrada príjmu, či toho, čo do finančnej stránky pozostalí stratili v dôsledku straty rodinného príslušníka. Žalovaný 2/ nepopieral žalobcovu citovú väzbu s nebohým synom, ale súd prvej inštancie sa podľa jeho názoru nedostatočne vypořiadal so zásadnými otázkami, a to najmä, akú satisfakčnú funkciu plnilo pre žalobcu odsúdenie žalovaného 1/ v trestnom konaní a jeho ospravedlnenie, ktoré museli mať dopad na priznanie výšky nemajetkovej ujmy. Mal za to, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil situáciu, kedy nezohľadnil, že v čase nehody už nebohý syn žil a pracoval v zahraničí a budoval si vlastný život po súkromnej i profesnej sfére, čo prirodzené znamená i oslabenie citovej väzby v porovnaní s maloletým dieťaťom odkázaným výživou na rodičov. Vyslovil názor, že nie je možné zamieňať náhradu nemajetkovej ujmy za kompenzáciu pokrytia následných aktivít a nákladov žalobcu, alebo kompenzovať to, o čo prišiel, čo do finančnej stránky smrťou syna. Považoval za miestne konštatovanie, že žalobcom uplatňovaná a súdom priznaná náhrada je v kontexte štandardnej judikatúry neprimerane vysoká. V tejto súvislosti poukázal na viacero rozhodnutí (NS SR sp. zn. 3Cdo 228/12, rozsudok Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 1Co 87/2004, KS v Žiline sp. zn. 19Co 256/2014). Dôvodil, že v konaní bolo preukázané, že nebohý syn žalobcu

mal priateľku, s ktorou si plánoval spoločnú budúcnosť, pracoval v zahraničí a je prirodzené, že citová väzba so žalobcom bola oslabená. Žalobca sa s nebohým synom stretával tak, ako každá fungujúca rodina a v konaní neboli preukázané žiadne iné nadštandardné väzby. Život žalobcu a nebohého boli prepojené štandardne ako pri bežných rodinách, no zároveň každý z nich žil svojim vlastným životom, a to žalobca so svojou partnerkou v Slovenskej republike a jeho nebohý syn mal svoju priateľku a žil v N., kde vykonával prácu. Nebohý bol zamestnaný v trvalom pracovnom pomere a mal záujem v zahraničí zostať. S poukazom na skutkové okolnosti predmetného prípadu a najmä v kontexte uvedenej judikatúry žalovaný 2/ vyslovil, že súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká a nezohľadňuje pomery nebohého, ktorý bol plnoletým a osamostatneným synom žalobcu žijúcim v zahraničí. Žalovaný 2/ súdu prvej inštancie zároveň vytýkal, že sa v odôvodnení nevyporiadal s argumentáciou žalovaného 2/ o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie a svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na eurokonformný výklad aplikovaný Najvyšším súdom Českej republiky, kedy ignoroval rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Nevyporiadal sa s dopadom ospravedlnenia a odsúdenia žalovaného 1/ v trestnom konaní na satisfakciu žalobcu, nedostatočne vyhodnotil pretrhnutie citovej väzby medzi žalobcom a nebohým synom a priznal neprimerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku. Mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci na základe rozsiahleho dokazovania, na riadne zistený skutkový stav správne aplikoval právne predpisy, ako aj ustálenú judikatúru a rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Mal za to, že obaja žalovaní 1/, 2/ sú pasívne legitímovaní v konaní, s ktorou otázkou sa súd riadne vysporiadal. K výške nemajetkovej ujmy uviedol, že žalobca následkom neoprávneného konania žalovaného 1/ pri dopravnej nehode stratil jediného syna, s ktorým bol citovo, sociálne, kultúrne aj morálne spätý a ani nemajetková ujma mu túto stratu nenahradí, avšak môže zmierniť bolesť a stratu, ktorú prežíva a bude prežívať po zvyšok svojho života. Mal za to, že nemajetková ujma nebola určená súdom prívyso, tak ako to uvádza žalovaný 1/.

5. Žalobca k podanému odvolaniu žalovaného 2/ v písomnom vyjadrení navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku. Mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci na základe rozsiahleho dokazovania, na riadne zistený skutkový stav správne aplikoval právne predpisy, ako aj ustálenú judikatúru a rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Mal za to, že obaja žalovaní 1/, 2/ sú pasívne legitímovaní v konaní, s ktorou otázkou sa súd riadne vysporiadal. Pokiaľ žalovaný 2/ poukázal na to, že medzi žalobcom a synom nebola preukázaná silná citová väzba, nakoľko pred smrťou žil v zahraničí, mal priateľku a osamostatnil sa, žalobca uviedol, že žalovaný skresľuje skutočnosti, ktoré boli súdom prvej inštancie riadne zistené a preukázané. Syn nežil, ale pracoval niekoľko mesiacov v J., pravidelne chodil k žalobcovi domov, býval s ním v rodinnom dome, ktorý si vybudovali. Mal síce priateľku, s ktorou si plánoval budúcnosť, nežili s ňou však v jednej domácnosti, navštevovali sa. Syna vychoval sám a svedkovia dosvedčili, že i napriek jeho dospelosti boli na seba citovo naviazaní a nerozlučne spätí. Každú možnú voľnú chvíľu trávili spolu. Nejednalo sa o štandardný vzťah, kedy sa deti osamostatnia, žijú si svojím životom a sporadicky kontaktujú rodičov. Majetková ujma bola priznaná primerane, s ohľadom na okolnosti prípadu. S tvrdeniami žalovaného 2/ sa nestotožnil.

6. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že trvá na všetkých svojich ústnych vyjadreniach, ako aj písomných podaniach produkovaných v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj na skutočnostiach a právnych záveroch uvedených v podanom odvolaní. Opakovane poukázal na svoje odvolacie námietky týkajúce sa svojej pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/, nepreukázania citovej väzby, ako aj samotnej výšky priznanej náhrady, ktorú považuje za neprimerane vysokú, vymykajúcu sa pravidlám súdnej praxe.

7. Žalobca v duplicitnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ nad rámec skutočností uvedených vo svojom predchádzajúcom vyjadrení uviedol, že jeho nebohý syn bol jeho jediným synom, ktorého mu nikto nenahradí. Samotné ospravedlnenie nie je dostatočnou satisfakciou. Priznanú nemajetkovú ujmu nepovažuje za neprimeranú vzhľadom na okolnosti prípadu, keď syn pri šoférovaní dodržal všetky prepisy, a naopak žalovaný 1/ neprispôbil počas svojej jazdy autom, kedy mu nič nebránilo ísť menšou rýchlosťou a neobiehať pred ním idúce auto. Zdôraznil, že sa pridrižiava svojej doterajšej argumentácii. Poukázal na to, že žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení opakuje tie isté argumenty ako v odvolaní vo veci samej.

8. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti, ktorým bolo žalobe vyhovené a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, pričom v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, odvolaním nebol napadnutý, preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

10. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalovanými 1/, 2/ vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonaný každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalovaných 1/, 2/ uvedené v podaných odvolaniach preto nemohli prívodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na doplnenie správnosti odvolací súd uvádza:

11. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok a vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež, či postupom súdu nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. či tu nie je existencia takej vady, ktorá by bola spôsobilou mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP).

12. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. V situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo vyhovené nároku, ktorý strana sporu žalobou uplatnila, či pre ktoré bol tento zamietnutý, je pre tieto veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie. Pokiaľ nie sú tieto faktory vysvetlené v odôvodnení rozhodnutia, nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

13. Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, podľa ktorého výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojitosti s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, spočívajúci v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom (teraz § 365 ods. 1 písm. b/ CSP), inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, teda mieru, do akej táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ho ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

14. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhladol dôvodnosť uplatnenej odvolacej námietky. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami tej - ktorej strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

15. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia v napadnutej časti obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa všetky vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Skutočnosť, že žalovaní 1/, 2/ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožnili, nemôže samo o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, alebo arbitrárnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie.

16. Postupom súdu prvej inštancie tak nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a nebola zistená ani tzv. iná vada konania, spôsobilá viesť k záveru, že jej následkom došlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci a odvolacím prieskumom ex offio nebola zistená ani žiadna vada, týkajúca sa procesných podmienok (ktorú odvolateľ ani netvrdil), teda nedošlo z hľadiska vyššie uplatnených odvolacích námietok k naplneniu odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ a d/ CSP.

17. Posúdením obsahu odvolania odvolací súd zistil, že ďalšie odvolacie námietky žalovaných 1/, 2/ smerujú proti nimi tvrdenými nesprávnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, čo viedlo podľa ich názoru k naplneniu dôvodov na odvolanie, uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

18. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

19. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

20. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalovaných 1/, 2/ vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

21. Na zdôraznenie správnosti a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaných 1/, 2/ odvolací súd uvádza:

22. Na základe zisteného skutkového stavu veci súd prvej inštancie dospel k právnenému záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná s tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal v konaní náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená úmrtím jeho syna, ktoré úmrtie spôsobil nedbanlivostným konaním žalovaný 1/ v rámci prevádzky motorového vozidla, za čo bol trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví. Následne sa potom súd prvej inštancie správne zaoberal otázkou aktívnej legitímácie žalobcu. Po tom, ako dospel k záveru, že táto je v prejednávanej veci daná a nebola žalovanými 1/, 2/ v konaní spochybňovaná, zaoberal sa následnej aj otázkou pasívnej legitímácie žalovaných 1/, 2/.

23. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Na posúdenie veci nemá preto vplyv, že žalovaný 1/ nehodu zavinil z nedbanlivosti. Uzavretie poisťovnej zmluvy žalovaného 1/ ako páchatela neoprávneného zásahu ho tejto zodpovednosti nezbavuje, preto vznesená námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ nie je dôvodná. V prípade žalovaných 1/, 2/ sa jedná o plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko poškodený má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednak voči zodpovednému subjektu, ktorým je v danej veci žalovaný 1/ a na totožné plnenie má súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, ktorá skutočnosť sa preto prejavila aj v rozhodnutí o povinnosti ich solidárneho plnenia.

24. Odvolací súd sa následne zaoberal námietkami žalovaného 2/ ohľadom jeho vecnej pasívnej legitímácie v prejednávanej veci. Rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcu, v dôsledku ktorého utrpel psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvoreného u žalovaného 2/.

25. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39) a preto i v preskúmavanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie). Tzv. motorové smernice (smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako i smernica Rady 209/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijskom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD C- 300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasová, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 55).

26. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami patrí aj nemajetková ujma (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 O. z.). Pod pojem ujma na zdraví je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj cieľ chránený smernicami. Podľa ustálenej judikatúry SD sa ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch a v prípade

rozporu medzi jazykovými verziami textu práva Únie sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa účelu právneho predpisu. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj „osobná ujma“, je treba sa sústrediť na účel smernice, pričom uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ v snahe uplatnenia extenzívneho výkladu týchto pojmov, s cieľom posilnenia ochrany obetí (rozsudok SD C-22/2012 Haasová, bod 48, 49). Ak zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 O. z., vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 57, 58). Uvedený záver, ako uviedol SD, nemôže spochybniť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11, § 13 O. z. k úprave zásahov do ochrany osobnosti, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu.

27. S poukazom na uvedené vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla (SD Tlačové komuniké č. 144/13 z 24. októbra 2013). Žalobcovia sa preto dôvodne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanému 2/, ktorý má povinnosť nahradiť škodu na zdraví v podobe psychickej traumy.

28. Pre účely ZoPZP bolo potrebné pojem škoda vykladať eurokonformne, teda extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy, z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtiením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtienie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtienie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Gramatický (formalistický) výklad pojmu škoda, vychádzajúci z textu ZoPZP, resp. z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, znamenalo by to neprípustné značne disproporčné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ako i pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá (riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude náhrada vymožiteľná).

29. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Z textu tejto smernice je zrejmé, že používa slovné spojenie „personal injury“ (napr. úvod bod 12, článok 9 ods. 1), teda „osobná ujma“. Komunitárne právo tak chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, respektíve za ujmu považuje majetkovú aj nemajetkovú škodu (rozsudok SD C-63/09 Axel Walz).

30. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 O. z.), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Podľa nálezu ÚS ČR Pl. 16/04 z legislatívneho hľadiska sa javí správnejšie opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu aj ujmu, vzniknutú pôsobením na telesnú ale i duchovnú integritu poškodeného. Princípy európskeho deliktneho práva definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu. Legislatíva európskych štátov sa postupne uvedenej definícii prispôsobuje. O. z. nedefinuje pojem škody, hovorí len o skutočnej škode (§442 ods. 1). Skutočná škoda bola v zmysle právnych teórií pred rokom 1989 vykladaná ako majetková škoda a preto ustanovenia o náhrade škody sú systematicky radené k právam majetkovým. Judikatúra prvorepublikových najvyšších súdnych inštancií realizovala ústretovú korektúru zákonnej kazuistiky vo

vzťahu k imateriálnej škode. Náhradou škody sa v odôvodnených prípadoch, vyžarovaním princípov obsiahnutých v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), rozumie aj peňažná kompenzácia citovej ujmy, utrpenej úmrtím blízkej osoby, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania.

31. Odvolací súd poukazuje aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.3.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutých právnych predpisov učineny žalovaným 2/ uvedené požiadavky nespĺňa.

32. Po vydaní rozhodnutia z 31.júla 2017 sp. zn. 6Ncdo 1/2016 Najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Otázka krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola Najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí, napr. už v rozhodnutiach z 27.februára 2018 sp.zn. 6Cdo 206/2017, z 27.februára 2018 sp. zn. 6Cdo 143/2017, zo 14.júna 2017 sp. zn. 3Mcdo 1/2016 a z 29.novembra 2018 sp. zn. 6Cdo 80/2018, sp. zn. 8Cdo 6/2018 z 27.septembra 2018.

33. K otázke pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.júla 2017 sp. zn. 6Mcdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

34. Výskyt rozdielných rozhodnutí v skutkovo rovnakých prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď m.m. Nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014).

35. S poukazom na uvedené, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Mcdo 1 2016, 6Cdo 143/2017, 6Cdo 206/2017, 8Cdo 6/2018 odvolací súd považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd nepovažuje za dôvodné odkloniť. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 168/2009, 4Cdo 139/2011, 8Cdo 219/2016, 3Cdo 172/2012 a sp. zn. 3Cdo 301/2012, na ktoré žalovaný 2/ poukazoval.

36. Žalovaní 1/, 2/ namietali vo svojom odvolaní aj výšku priznanej relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy a vytýkali súdu prvej inštancie aj nedostatočné odôvodnenie výšky priznaného nároku.

37. Zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby.

38. Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relatívnej formy náhrady za nemateriálnu ujmu. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť

vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Súd postupuje pri posudzovaní rozsahu tejto náhrady podľa § 136 O.s.p. - podľa svojej úvahy.

39. Podľa názoru odvolacieho súdu, aj pri postupe súdu podľa § 136 O.s.p., nemožno nebrať do úvahy zásady právneho štátu v zmysle článku II. Ústavy Slovenskej republiky.

40. Medzi základné princípy právneho štátu totiž patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí - ktorá spočíva v tom, že súdy rozhodujú v podobných veciach analogicky, a teda zo samotného skutkového stavu je možné očakávať podobné rozhodnuté ako v iných už rozhodnutých veciach.

41. Na tento účel môže slúžiť aj porovnanie s priznanými nárokmi z tohto titulu v obdobných prípadoch v okolitých štátoch.

42. Súd prvej inštancie výšku priznanej náhrady dostatočne odôvodnil a táto podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá povahe následkov, ktoré zasiahli do harmonického rodinného života žalobcu a jeho jediného syna.

43. V tomto smere odvolací súd odkazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje. Len na doplnenie správnosti dôvodov odvolací súd uvádza, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti, z ktorého dôvodu je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. V tomto smere súd prvej inštancie správne príkladmo poukazuje na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach, v kontexte ktorých rozhodnutí, s prihliadnutím na rozhodovacia činnosť súdov SR, je priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pri smrti jediného syna žalobcu, ktorého od jeho detstva vychovával sám. Je nepochybné, že smrťou syna bol spôsobený závažný a neodstrániteľný zásah do ich súkromného a rodinného života, ktoré patria medzi osobitne chránené práva podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (článok 8 Dohovoru). Treba akcentovať, že vzťah žalobcu a jeho syna bol vrúcny, intenzívny aj v dôsledku toho, že žalobca vychovával svojho syna ako jediného syna, mal ho v starostlivosti od X-tich rokov, vychovával ho bez jeho matky, žili v spoločnej domácnosti. Aj napriek tomu, že v poslednom období pracoval v zahraničí, dochádzal do spoločnej domácnosti, ktorú mal so svojím otcom, plánoval sa osamostatniť a bývať v tesnej blízkosti žalobcu, aby naďalej mohli spolu tráviť čas a vzájomne si pomáhať, ktorú pomoc žalobcu od svojho syna očakával práve s pribúdajúcim vekom, čo je v usporiadanej rodine bežné. To všetko v dôsledku smrti syna žalobcu zaniklo, ktorá okolnosť, ako je zrejmé z dokazovania, veľmi intenzívne žalobcu zasiahla v jeho emočnej sfére, čo je vzhľadom na harmonické vzťahy v rodine pochopiteľné a logické a hodné zvlášť osobitného zreteľa. Práve v dôsledku nezodpovedného správania sa vodiča motorového vozidla došlo ku kolízii so synom žalobcu, ktorý na následky zranení zomrel. Žalobcovi sa takto nenávratne smrťou jeho syna podstatne zmenil život a napokon aj životné perspektívy vôbec.

44. S poukazom na rámcovú úpravu relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy, v zmysle ktorej pri určení výšky náhrady súd prihliada na závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva a tieto okolnosti posudzuje podľa svojej úvahy, v prejednávanej veci považuje odvolací súd priznanú výšku relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy, vzhľadom na dôsledky porušenia práva žalobcu a na okolnosti, za akých k porušeniu ich práva došlo, za primerané a spravodlivé.

45. Z uvedených dôvodov krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v súvisiacej časti o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdil.

46. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi nárok na ich náhradu voči žalovaným 1/, 2/ ako neúspešným v odvolacom konaní v rozsahu 100%.

47. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

48. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).